

ŞEFAAT DİLEMEK

“Her hayır Allah’ın elindedir.” hakikatınca, hiç kimsenin ve hiçbir şeyin elinde O’nun vermediği bir hayır olamaz. Eğer Rabbimiz bizlere herhangi bir hayrı başkasının eliyle veriyorsa, biz o hayırda yine O’nun rahmetini görür, şükürümüzü O’na yaparız. Bu bizim tevhid inancımızın gereğidir.

Affa mazhar olmak da bir hayırdır. Bu da ancak Allah’dan beklenir. Bir peygamberin yahut bir velinin kabrine, her hayır onların elindeymişcesine, ölçüsüz bir muhabbetle bağlanmak elbette İslâm’ın ruhuna zıttır ve bunu tasvip etmek de mümkün değildir.

Fakat bir kul, günahlarını ancak Allah’ın affedebileceğinin şuuru içinde: **“Yârabbi beni bu zâtların hürmetine bağışla.”** diye duada bulunursa ve bu niyetle o mümtaz, o hatırlı, o mübarek zâtların kabirlerini ziyaret ederse, bunu şirk saymak da en büyük bir insafsızlık olur.

İbrahim aleyhisselâmın eliyle yapılan Kâbe’yi tavaf etmeyi şirk saymayanların, âlemlere rahmet olarak gönderilen sevgili Peygamberimiz (asm)’in kabrinin ziyaret edilmesine karşı çıkmaları da anlaşılacak bir mantık değildir.

Bir takım kimseler, şefaata inkâr ederlerken karşımıza bazı âyet-i kerimelerle çıkıyorlar. İşin tuhaf tarafı bu adamlar, âyetle yola çıkarken: **“Acaba bu hususda tefsir âlimleri ne buyurmuşlar?”** diye lütfen merak bile etmiyorlar. Arapça bilmelerine güvenerek, yahut sadece meal okuyarak yanlış sonuçlara varıyorlar.

Her Arapça bilen Kur’an’dan hüküm çıkarabilseydi, bütün Arap çocukları âlim olur ve artık ne fâkihe, ne müfessire, ne müçtehide lüzum kalmazdı.

Kur’an’ı anlamak bir ilim meselesidir. Onu tefsir etmek, Kur’an’ın edebî inceliklerini kavrayacak kadar mükemmel bir Arapça bilgisi yanında, âyetlerin nüzul sebeplerini, nâzil oldukları şartları, makamları, ilgili oldukları tarihî hâdiseleri ve daha nice şeyleri bilmeye bağlı. Mesele, sadece basit bir lügat meselesi değil.

Ben de bunun şuurunda olarak, tefsir âlimlerimizin eserlerinden aldığım dersleri nakletmekle yetineceğim.

Arap müşriklerinde yaygın olan bir kanaata göre, kişinin doğrudan doğruya Rabbinden af dilemesi doğru olamazdı. Bu işe putların aracı olmaları gerekirdi. Yâni

---

onlar, putları Allah katında şefaathı kabul ediyorlardı. İŖte Ŗefaathı reddeden âyetlerden bir kısmı bu bâtil inancı yıkmak içindir. Bir misal:

“Yoksa onlar. Allah’dan başka Ŗefaathırlar mı edindiler. De ki, onlar hiçbir Ŗeye güç yetiremez, akıl erdiremez olsalar da mı (onları Ŗefaathı edineceksiniz)? (Zümer, 39/43)

İslâm’ın, Ŗu âyet-i kerimelerde kat’i ifadesini bulan temel bir hükmü vardır: KiŖi ancak kendi ameliyle iyi veya kötü bir âkıbete uğrar.

“Her nefsin kazandığı (hayır) kendine, yapacağı (Ŗer) de kendinedir.” (Bakara, 2/286)

“Hiçbir günahkar başkasının günahını yüklenmez.” (Fâtır, 35/18)

İŖte Ŗefaathı ilgili bazı âyet-i kerimeler mü’mine başkasının yardımına bel bağlamadan, bu dünyada elinden geldiğince hayırlı ameller işlemedini öğüt verme makamındadır.

Bu konudaki bazı âyetler de kıyametin dehŖetini anlatır ve mahŖer meydanının, Resulûllah Efendimize (a.s.m.) Ŗefaathı müsaadesi verilmeden önceki hâlini tasvir eder.

Bu âyet-i kerimelerden iki misal:

“Öyle bir günden korunun ki, o günde hiçkimse hiçkimseye hiçbir fayda sağlayamaz. Ondandır ne bir Ŗefaathı kabul edilir, ne de bir fidiye alınır. Onlara yardım da edilmez.” (Bakara, 2/48)

“O gün kiŖi kardeŖinden, anasından, babasından, eŖinden ve oğullarından kaçar. O gün herkesin kendine yetecek bir derdi vardır.” (Abese, 80/34-37)

Bu âyet-i kerimeler yanında bir çok âyetler de Ŗefaathı hak olduğunu açıkça beyan buyururlar. Bu âyet-i kerimelerin verdiği derse göre, Ŗefaathı vardır, ama bu ancak Allah’n izni ile ve O’nun razı olduğu kullara yapılabilir.

Kulun günahını ancak Allah affedebilir. Ama bu affı, dilediği seçkin kullarının hatırı için yapmakla onların şerefini bütün mahşer ehline ilân eder. Bu mânâyâ en büyük mazhar Resulûllah Efendimizdir (a.s.m.). Allah'ın O en sevgili kulu, mahşer meydanında Makam-ı Mahmud denilen ulvî bir makamda Rabbine secde edecek, yalvarıp yakaracak, Allah'ın kendisine ilham ettiği ve o güne kadar duyulmamış hamd cümleleriyle O'nu tâzim edecek ve sonunda kendisine şefaât izni verilecektir. O da (asm.) ancak Rabbinin razı olduğu kimselere şefaât edebilecektir.

Bu mânâyâ ders veren âyet-i kerimelerden bir kısmı:

“O'nun huzurunda kendisine izin verdiğinden başkasının şefaâtı fayda vermez.” (Sebe', 34/23)

“Göklerde nice melek vardır ki, Allah, dilediği ve razı olduğu kimseler için izin vermedikçe onların şefaâtı hiçbir işe yaramaz.” (Necm, 53/26)

“O gün, Ruh (Cebrail) ve melekler saf hâlinde duracaklardır. Rahman'ın izin verdiklerinden başkaları konuşmazlar. Konuşan da doğruyu söyler.” (Nebe, 78/38)

“O'nun izni olmadan huzurunda şefaât edecek kimdir!” (Bakara, 2/255)

Bu âyet-i kerimeler şefaâtın hak olduğunu açıkça ifade ettiği halde, artık bu rahmanî müesseseye kim, hangi selâhiyetle ve neye dayanarak karşı çıkabilir!?..

Son âyet-i kerime, Âyet-el Kürsî'de geçer. Bu âyetin tamamında tevhid işlenir. Allah'ın azameti ve kudsiyeti ders verilir. Şefaâtla ilgili bu âyetten bir önceki âyette: **“Göklerde ve yerde her ne varsa hepsi O'nundur.”** buyrulur. O halde ne sema, ne de arz ehli, O'nun izni olmaksızın şefaât edemezler. Bir sonraki âyette ise: **“O, kişinin önünü ardını (geçmişini geleceğini) bilir. Onlar, O'nun bildirdiğinden başka, O'nun ilminden hiçbir şeyi ihata edemezler (bilemezler)”** buyrulur. O halde, kime rahmet edileceğini, kimin şefaât etmeye yahut edilmeye lââyık olduğunu da en iyi O bilir. Ve O'nun sevgili kulları da ancak O'nun bildirdiği lââyık kullara şefaât edebilirler...

Bu konuyla ilgili olarak, yanlış yorumlara uğrayan bir Hadis-i Şeriften de kısaca bahsedelim.

Nice insanların imana susadığı, iffetsizlikle kavrulduğu, cehalet içinde çırpındığı ve kendilerine uzanacak şefkatli eller beklediği bu dehşetli zamanda, bütün bunları bir tarafa bırakıp bu gibi, zihinleri karıştıracak meseleleri gündeme getirmek en azından

---

büyük bir zaman kaybıdır.